
Jak se připravit na zkoušky?

Chránili jsme tisíc studentů

POLEMIKA

V příspěvku Dvojitý metr pro školy (Právo 2. 1.) vytkl rektor Masarykovy univerzity v Brně a senátor Jiří Zlatuška Akreditační komisi, že používá na posuzování studijních programů vysokých škol dvojitý metr. Uvedl však pouze jeden konkrétní příklad, a to Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. K tomu se chci vyjádřit jako členka Akreditační komise (AK) a předsedkyně její pracovní skupiny pro právo a bezpečnostní obory. Komise pečuje podle zákona o kvalitu vysokoškolského vzdělávání a všestranně posuzuje vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost škol. Pouze akreditované studijní programy mohou být na českých vysokých školách uskutečňovány. Komise přijímá stanoviska, na jejichž základě rozhoduje ministerstvo školství. V loňském roce rozhodlo na náš návrh o omezení akreditace magisterského studijního programu Právo a právní věda na právnické fakultě v Olomouci. Omezení spočívá v zákazu přijímat ke studiu další uchazeče a je to jakýsi první stupeň nápravných opatření, zjistí-li AK závažné nedostatky při uskutečňování studijního programu. Toto omezení platí, dokud nebude zrušeno. Olomoucká právnická fakulta tedy další studenty přijímat nesmí. O situaci s jejím děkanem a vedením jednáme. Jiná věc je, že by k 31. 12. 2003 skončila akreditace studijního programu na fakultě v Olomouci jako celku, a to uplynutím lhůty, na kterou byla dříve dána (akreditace se uděluje vždy na dobu určitou). Bez prodloužení akreditace, o které právnická fakulta na podzim loňského roku požádala, by se 1054 studentů, kteří tu v současné době studují v 1. až 5. ročníku, ocitlo náhle bez možnosti pokračovat a dokončit svá studia. Tuto situaci jsme jak v pracovní skupině pro právo, tak v celé AK pečlivě vážili. To, co autor Zlatuška odbude jednou větou, totiž že "o osud studentů není nutné se obávat, protože by o ně v rámci zákonem předvídaného postupu bylo postaráno", představuje ve skutečnosti neřešitelný problém. Zákon totiž ukládá škole povinnost zajistit v takovém případě studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného programu na téže nebo jiné škole. Univerzita Palackého však takové programy nemá. Jiné právnické fakulty (v Praze, v Brně, resp. v Plzni) jsou samy beznadějně přeplněny a nikdo jim nemůže uložit, ani je přemluvit, aby si rozebraly tisícovku studentů, náhle se ocitnuvších bez školy. A to ani nehovořím o praktických obtížích, jež by tím vznikly studentům samým, ač právě oni na tom nenesou sebemenší vinu. Lze předpokládat jejich různé reakce, včetně případných soudních žalob uplatňujících právo na dokončení studia programu, k němuž byli přijati. Autor, sám rektor velké univerzity, by si měl umět představit takovou situaci docela plasticky. Zlatuška má ovšem pravdu v tom, že každá fakulta potřebuje určitý počet stálých graduovaných akademických pracovníků (profesorů a docentů) a že nemůže být založena na působení externistů z jiných škol či z praxe, což je bohužel právě případ právnické fakulty v Olomouci. Stejný názor zastává i Akreditační komise. Shledává-li však autor komickou perspektivu zmenšující se fakulty (protože nové studenty již nesmí přijímat), my jsme spíše viděli jako tragickou tu variantu, že bychom neprodloužením akreditace poškodili tisícovku studentů, která již na fakultě studuje. Řešení, které by bylo nutno pro ně nalézt, by sotva bylo lepší (spíše horší) než to, že dostudují za nynějšího personálního obsazení fakulty, nepodaří-li se situaci stabilizovat. Určité náznaky a snahu vedení fakulty lze konstatovat. Akreditace byla tedy prodloužena s výslovným upozorněním, že se netýká dříve uloženého omezení, které trvá nadále. Jestliže nám Zlatuška vytýká i to, co se dosud nestalo, ale podle něho "takřka jistě" stane, je to jen jeho konstrukce. Akreditační komise má 21 členů a rozhoduje kolektivně. Členové AK jsou jmenováni vládou na doporučení reprezentace vysokých škol, Rady vlády pro výzkum a vývoj a Akademie věd ČR. Členem může být podle zákona jmenována pouze "bezúhonná osoba, která je všeobecně uznávanou odbornou autoritou". Není důvod se domnívat, že při všech těchto požadavcích jde o osoby zcela nezodpovědné. (Autorka je profesorkou Právnické fakulty UK a členkou Akreditační komise)